

УДК: 346.351

DOI: <https://doi.org/10.32366/2709-9261-2021-2-2-132-140>

Кадала Віталій Віталійович,
кандидат юридичних наук, доцент
(Донецький державний університет
внутрішніх справ, м. Кривий Ріг)
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-6868-9487>

Гузенко Олена Павлівна,
кандидат економічних наук, доцент
(Донецький державний університет
внутрішніх справ, м. Кривий Ріг)
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-4002-2629>

КОРУПЦІЙНА СКЛАДОВА В ДІЯЛЬНОСТІ ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ: РОЛЬОВИЙ СЕГМЕНТ ТА ПОНЯТІЙНИЙ АСПЕКТ

Статтю присвячено питанням корупційної складової в діяльності залізничного транспорту, розкрито зміст проблем його розвитку з урахуванням корупційних подій. Звернуто увагу на різні наукові позиції щодо тлумачення терміна «корупція» та аналіз нормативно-законодавчих актів, спрямованих на подолання цього явища. Запропоновано авторське бачення сутнісної характеристики понять «корупція у сфері залізничного транспорту» та «корупційна подія на залізниці». Обґрунтовано переваги їхньої адаптації в роботі вищого менеджменту вітчизняної залізниці. Запропоновано низку заходів антикорупційного змісту для покращення роботи вітчизняної залізниці в майбутньому.

Ключові слова: корупція; залізничний транспорт; транспортна галузь; загроза; корупційна подія; корупційний злочин; корупційний сегмент.

Постановка проблеми. Вітчизняний залізничний транспорт характеризується низкою проблем, які уповільнюють його розвиток. До того ж активізувалися прояви корупції, унаслідок яких відбувається порушення намічених планів розвитку на майбутнє. Як правило, залізничний транспорт має безпечно функціонувати, поєднувати інтереси країни з інтересами осіб, які користуються послугами транспорту, сприяти розвитку конкуренції, забезпечувати рівноправний доступ до його стратегічної інфраструктури, а також стале функціонування в особливий період. Проте з кожним роком поглиблюються проблеми розвитку транспортної галузі: з одного боку, низький рівень оновлення основних засобів, високий рівень зносу рухомого складу, невелика щільність шляхів сполучення, низький коефіцієнт електрифікації залізниць, низька швидкість доставки вантажів, технічна й технологічна відсталість інфраструктури, а з іншого – високий рівень транспортної валового внутрішнього продукту (далі – ВВП), транспортних послуг, низька питома вага оплати праці за наданою послугою з перевезення, забруднення атмосферного повітря та високий рівень кінцевого енергоспоживання. Лише зазначені фактори свідчать про необхідність негайного впровадження заходів, які здатні забезпечити реформування системи організації функціонування та управління галуззю залізничного транспорту. Одним із доволі впливових чинників уповільнення процедури оновлення роботи транспортної галузі є корупція, котра знижує надходження грошових потоків для зазначеного виду робіт,

а також певний рівень недосконалості законодавчої бази, яка має надати інструментарій для проведення антикорупційних дій. Це явище вказує на сучасність та актуальність обраного напрямку дослідження і доводить важливість вирішення поставленої проблеми для належного розвитку залізничного транспорту в майбутньому.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Варто зазначити, що досліджувана проблема не є новою, про що свідчить наявність доволі змістовних публікацій та наукових дискусій. Учені визнають факт корупції на залізниці, проте недостатньо уваги приділено проведенню антикорупційних дій.

У цілому проблемний аспект корупційних подій доволі змістовно розглянули у своїх монографічних дослідженнях такі науковці, як В. М. Гаращук та А. О. Мухтаєв [1], З. Б. Живко, М. О. Живко, Ю. І. Кіржецький, Ю. А. Комісарчук та ін. [2], В. О. Мандибуря [3], М. І. Мельник [4], Є. В. Невмержицький [5], В. М. Соловійов [6] та інші. Аналізуючи проблему корупції, дослідники звернули увагу на різні позиції щодо трактування її як понятійної категорії. При цьому розкриття змістовності зазначеної дефініції відбувалося саме з позиції предмета вивчення обраної проблеми, що звужувало не лише сферу дослідження, а й обмежувало використання певних сегментів у її тлумаченні з наукової позиції.

Доцільно також звернути увагу на монографічні дослідження з питань корупції з огляду на кримінальну сферу розгортання подій. Ця проблема досить ґрунтовно розкрита в монографії В. М. Бурдіна [7] та ін. Зважаючи на обраний предмет дослідження, варто виокремити монографічну працю О. В. Клепікової [8], котра надає правову оцінку проявам корупції безпосередньо з позиції транспортної системи України. Отже, проведені дослідження свідчать про доцільність та необхідність уточнення понятійного апарату стосовно проблеми корупції, що надасть можливість політикам, науковцям, представникам вищого менеджменту підприємств великого, середнього та малого бізнесу, які здійснюють свою діяльність у залізничній галузі, приймати рішення більш обґрунтовано.

Мета наукової статті полягає у з'ясуванні значення антикорупційних дій на вітчизняній залізниці, визначенні низки проблемних аспектів її розвитку та уточненні понять «корупція у сфері залізничного транспорту» й «корупційна подія на залізниці».

Виклад основного матеріалу. Як свідчать результати проведеного дослідження, вітчизняна залізниця потребує вдосконалення політики управління взагалі та активізації дій подолання корупційних явищ зокрема. Безумовно, одним із найважливіших завдань економічної стратегії управління залізничним транспортом є оновлення технічних засобів, створення та введення в експлуатацію більш сучасних та досконаліх зразків, які забезпечили б підвищення якості й конкурентоспроможності послуг та сприяли б зниженню витрат на перевезення. На думку фахівців-практиків, найгострішою проблемою в цій галузі є стан рухомого складу, який унаслідок недофінансування в попередні періоди потребує масштабного оновлення. Причина очевидна: залишковий ресурс роботи найважливіших видів вагонного парку досяг критичної величини. Тобто виникає проблема нестачі достатнього обсягу власного фінансового ресурсу для своєчасного проведення процесів оновлення рухомого та нерухомого складу вітчизняної залізниці.

Водночас, як уважають науковці та практики, частина грошових потоків на залізничному транспорті не доходить до циклу формування, а тому залишається в тіні під впливом такого явища, як корупція.

Загальновідомим є той факт, що останнім часом прояви корупції наявні в роботі майже всіх галузей економіки країни. Наслідком таких подій стає безрезультативність їх роботи, низький рівень доходів, що призводить до зниження соціально-економічного рівня розвитку суспільства. З метою проведення антикорупційних заходів на макроекономічному рівні було впроваджено низку законодавчих актів, що мали призупинити корупцію та уповільнити темпи її поширення.

Слід віддати належне законодавцю, який розробив та ухвалив нормативно-законодавчі акти, що містять спеціальні антикорупційні положення, а саме закони України: «Про запобігання корупції» [9], «Про Національне агентство України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів» [10], «Про Національне антикорупційне бюро України» [11], «Про Державне бюро розслідувань» [12]. Крім того, у 2015 році Кабінет Міністрів України прийняв Постанову «Про утворення Національного агентства з питань запобігання корупції» [13]. Незважаючи на наявність доволі потужної законодавчої платформи та враховуючи масштаби корупції, постає питання про її дієвість.

Зокрема, В. В. Нонік уважає, що боротьба з корупцією має охопити передусім державне управління, яке: грубо порушує встановлений порядок здійснення повноважень посадовими і службовими особами органів державної влади, місцевого самоврядування, управлінських структур приватного сектора; надає незаконні привілеї корумпованим угрупованням і кланам, підпорядковує державну владу їхнім інтересам; живить організовану злочинність, насамперед економічну, стає неодмінною умовою її існування; порушує принципи соціальної справедливості, невідворотності покарання; нищить духовні, моральні та суспільні цінності; веде до адміністративної та кримінальної відповідальності; робить людину безробітною [14, с. 101].

Варто погодитися з думкою науковця щодо того, щоб дослідити феномен корупції і виявити реальні можливості її викорінення, необхідно провести більш поглиблені дослідження її змістовності як понятійної категорії. Як зазначають В. М. Гаращук та А. О. Мухтаєв, на сьогодні деякі вчені розглядають корупцію щонайменше в чотирьох аспектах:

- 1) соціальному: корупція – це використання посадовою особою наданих їй повноважень і можливостей для незаконного особистого збагачення;
- 2) політико-економічному: корупцію розуміють безпосередньо як привласнення посадовими особами власності та іншої вигоди (економічний аспект поняття) чи опосередковано, тобто шляхом отримання влади (політичний аспект);
- 3) кримінологічному: значення корупції обмежують лише тими сторонами соціального й економічного її розуміння, які відображають антисоціальні, суспільно небезпечні та кримінально-протиправні сутність і зміст;
- 4) кримінально-правовому: корупція є суспільно небезпечним діянням, суб'єктом якого є посадові особи, що визначені законом, які використовують посадові повноваження з корисливою зацікавленістю і в цілях особистого збагачення [1, с. 4].

Згідно з проведеними дослідженнями термін «корупція» в перекладі з латині означає псувати, завдавати шкоди, руйнувати, викривляти, фальсифікувати, а в найуживанішому варіанті – це використання особою повноважень, наданих їй державою, з метою власного збагачення або на користь третіх осіб. Найбільш поширеним визначенням корупції є використання державної влади в корисливих цілях.

З метою поглиблення дослідження розглянемо різні наукові позиції щодо сутнісної характеристики поняття «корупція».

Таблиця 1

Наукові позиції щодо сутнісної характеристики поняття «корупція»

Сутнісна характеристика поняття «корупція»	Автор
Корупція – це загроза, яка, незалежно від статусу та економічного розвитку країни, вражає всі світові держави	Ю. Дмитрієв [15, с. 141]
Корупція в державних фінансах – це загроза, яка дає поштовх до розвитку підробки документів бухгалтерської та податкової звітності, неправомірного витрачання коштів, які виділяються на фонди фінансових ресурсів, приховування фінансових операцій та фальсифікацію документів суб'єктів господарювання	О. В. Неклеса, Е. О. Сидорова, Я. С. Палешко [16, с. 326]
Корупція – це можливість отримання економічного прибутку, пов'язаного з використанням владних повноважень, а головним стримувальним чинником – ризик викриття і покарання	В. М. Санжаровець [17, с. 81]
Корупцію у сфері публічної влади у вузькому значенні розуміють як одну з форм одержання особистої вигоди в галузі професійної управлінської діяльності; у широкому – як загальний результат негативних проявів у сфері публічної влади	Д. Ю. Мартинов, Н. І. Обушна [18]
Корупція – підкупність, продажність урядовців і громадських діячів	В. Яременко, О. Сліпушко [19]
Корупція – це використання службового становища посадовими особами для надання за винагороду різних матеріальних благ, пільг, послуг або інших переваг	В. І. Франчук, Ю. А. Комісарчук, В. Ю. Прокопенко [20, с. 7]
Корупція – будь-яка дія, що спрямована на досягнення або отримання будь-яких пільг, привілеїв або вигід шляхом нелегальних змов і хабарів	В. В. Нонік [14, с. 104]
Корупція – використання посадовою особою службового становища з метою особистого збагачення	В. Т. Бусел [21, с. 578]

На підставі праці М. І. Мельник та з урахуванням кримінологічних та кримінально-правових проблем протидії корупції маємо можливість визначити поняття «корупція» як «соціальне явище, яке охоплює всю сукупність корупційних діянь, пов'язаних із неправомірним використанням особами, уповноваженими на виконання функцій держави, наданої їм влади, службових повноважень, відповідних можливостей із метою задоволення особистих інтересів чи інтересів

третіх осіб, а також інших корупційних правопорушень, у тому числі тих, які створюють умови для вчинення корупційних діянь чи є приховуванням їх або потуранням їм» [22, с. 12].

Доцільно зауважити, що законодавець формулює дефініцію цього терміна в Законі України «Про запобігання корупції» № 1700-VII від 14.10.2014 р.: «корупція – використання особою, зазначеною в частині першій статті 3 Закону, наданих їй службових повноважень чи пов'язаних з ними можливостей з метою одержання неправомірної вигоди або прийняття такої вигоди чи прийняття обіцянки / пропозиції такої вигоди для себе чи інших осіб або відповідно обіцянка / пропозиція чи надання неправомірної вигоди особі, зазначеній у частині першій статті 3 цього Закону, або на її вимогу іншим фізичним чи юридичним особам з метою схилити цю особу до протиправного використання наданих їй службових повноважень чи пов'язаних з ними можливостей» [9]. Також зазначається, що корупційним правопорушенням вважається умисне діяння, що містить ознаки корупції, вчинене особою, за яке законом встановлено кримінальну, адміністративну, цивільно-правову та дисциплінарну відповідальність [9].

Зважаючи на ці результати дослідження і позиції науковців щодо розкриття змістовності дефініції «корупція», пропонуємо уточнення понятійної категорії з урахуванням галузевого сегмента. Таке рішення зумовлено необхідністю впровадження заходів удосконалення управлінського циклу на підприємствах залізничного транспорту з позиції активізації роботи у сфері боротьби з корупцією. Уважаємо за доцільне розширити понятійний апарат для вищого менеджменту вітчизняної залізниці шляхом уведення понять «корупція у сфері залізничного транспорту» та «корупційна подія на залізниці».

Пропонуємо «корупцію у сфері залізничного транспорту» розуміти як загрозу зниження результативності в роботі залізничного підприємства, яка ґрунтується на використанні службового становища посадовими особами з метою отримання неправомірної вигоди шляхом нелегальних змов і хабарів. Такий підхід до розкриття сутності цієї дефініції має низку переваг, а саме: ураховано галузевий принцип, який вказує, де саме відбувається корупційний злочин; конкретизується особа, яка залучена до його здійснення; розкривається мета дій правопорушника.

Крім того, пропонуємо адаптувати в роботі управлінського апарату вітчизняної залізниці поняття «корупційна подія на залізниці» та визначати його як фактично здійснений корупційний злочин групою посадових осіб, котрий сприяв появі певного рівня загрози економічній безпеці діяльності залізниці. Основними перевагами наданої сутнісної характеристики вважаємо: підтвердження факту здійснення корупційної події; її розгляд як злочину, що виник під час порушення законодавчих вимог; встановлення взаємозв'язку з рівнем економічної безпеки залізничного підприємства.

Дослідження діяльності вітчизняної залізниці вказало на доцільність активізації дій посадових осіб у сфері корупції. На нашу думку, до складу основних антикорупційних заходів доцільно включити:

- удосконалення змістовності нормативних й організаційно-розпорядчих документів вітчизняної залізниці з урахуванням положень затвердженої програми, присвяченої антикорупційним заходам;
- конкретизацію функціональних обов'язків та міри відповідальності посадових осіб вітчизняної залізниці, які належать до виконавців антикорупційних заходів;

- розробку та впровадження вищим менеджментом вітчизняної залізниці положень щодо механізмів попередження, виявлення та врегулювання конфлікту інтересів, обмежень і правил щодо одержання зовнішньої (благодійної) допомоги, періодичний перегляд та оновлення таких положень;

- проведення на постійній основі навчань з антикорупційної тематики для керівного складу та працівників вітчизняної залізниці;

- забезпечення та сприяння з боку вищого менеджменту вітчизняної залізниці у проведенні службових розслідувань (перевірок) за кожним фактом імовірного порушення вимог антикорупційного законодавства та невідворотності відповідальності згідно з чинним законодавством у разі підтвердження таких порушень тощо.

Висновки. За результатами проведених досліджень автори зробили низку висновків. По-перше, проблеми розвитку вітчизняного залізничного транспорту зумовлені не лише низьким рівнем відтворення рухомого та нерухомого складу, а й наявністю корупційних подій, які вповільнюють упровадження заходів підвищення ефективності його роботи. По-друге, корупція негативно впливає на розвиток як залізничного транспорту, так й інших галузей економіки країни. По-третє, щоб активізувати роботу вищого менеджменту підприємств залізниці щодо впровадження антикорупційних заходів, доцільно приймати управлінські рішення з урахуванням дефініцій понять «корупційна подія у сфері залізничного транспорту» та «корупція у сфері залізничного транспорту». По-четверте, нагальною є потреба зміни підходу вищого менеджменту вітчизняної залізниці до формування заходів антикорупційного спрямування, тому вбачаємо доцільним впровадження програми збереження власного грошового потоку для активізації процесу відтворення рухомого та нерухомого складу. Мова йде про підвищення якісного рівня заходів економічної безпеки, що унеможливить виникнення корупційної події в майбутньому.

Перспективи подальших розвідок. Подальший напрям дослідження буде присвячено принципам і функціям вищого менеджменту вітчизняної залізниці з урахуванням проблем корупції.

Список використаних джерел

1. Гаращук В. М., Мухтаєв А. О. Актуальні проблеми боротьби з корупцією в Україні : монографія. Х. : Право, 2010. 144 с.
2. Корупція: теоретико-методологічні засади дослідження / З. Б. Живко, М. О. Живко, Ю. І. Кіржецький, Ю. А. Комісарчук та ін.; керівник авт. кол. доц. І. О. Ревак. Львів : ЛьвДУВС, 2011. 220 с.
3. Мандибур В. О. Корупція: інституційна сутність та механізми подолання. К. : Парламентське видавництво, 2017. 488 с.
4. Мельник М. І. Хабарництво: загальна характеристика, проблеми кваліфікації, удосконалення законодавства. Київ : Парламентське вид-во, 2000. 256 с.
5. Невмержицький Є. В. Корупція в Україні: причини, наслідки, механізми протидії: монографія. К. : КНТ, 2008. 368 с.
6. Соловйов В. М. Запобігання і протидія корупції в державному управлінні України : монографія. К. : Ін-т законодавства ВРУ. 2012. 508 с.
7. Бурдін В. М. Осудність та неосудність (кримінально-правове дослідження) : монографія. Львів : Львів. нац.ун-т ім. І. Франка, 2010. 780 с.
8. Клепікова О. В. Правова організація транспортної системи України: монографія. К. : Видавництво Ліра-К, 2019. 444 с.

9. Про запобігання корупції: Закон України від 14 жовтня 2014 року № 1700-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18> (дата звернення: 21.07.2021).
10. Про Національне агентство України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів: Закон України від 10 листопада 2015 року № 772-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/772-19> (дата звернення: 21.07.2021).
11. Про Національне антикорупційне бюро України: Закон України від 14 жовтня 2014 року № 1698-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1698-18> (дата звернення: 21.07.2021).
12. Про Державне бюро розслідувань: Закон України від 12 листопада 2015 року № 794-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/794-19> (дата звернення: 21.07.2021).
13. Про утворення Національного агентства з питань запобігання корупції: Постанова Кабінету Міністрів України від 18 березня 2015 року № 118. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/118-2015-%D0%BF> (дата звернення: 21.07.2021).
14. Нонік В. В. Дослідження сутності та трактування поняття «корупція»: еволюційний аспект. *Інвестиції: практика та досвід*. 2019. № 3. С. 99–105.
15. Дмитрієв Ю. Оцінка корупційних ризиків у системі державного управління: поняття та зміст. *Ефективність державного управління*. 2016. Вип. 1/2 (46/47). Ч. 1. С. 141–149.
16. Неклеса О. В., Сидорова Е. О., Палешко Я. С. Фінансовий контроль як інструмент в подоланні корупційних проявів. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. 2021. № 1. С. 326–331.
17. Санжаровець В. М. Корупційний делікт у контексті глобалізаційних трансформацій. *Вісник Національного авіаційного університету*. 2012. № 2. С. 80–84.
18. Мартинов Д. Ю., Обушна Н. І. Феномен корупції в системі публічного управління: теоретичні аспекти наукового дискурсу. *Державне управління: удосконалення та розвиток*. 2020. № 8. URL: <http://www.dy.nauka.com.ua/?op=1&z=1720> (дата звернення: 21.07.2021).
19. Новий тлумачний словник української мови: у 3 т.: 200000 сл. / уклад. В. Яременко, О. Сліпущо. К.: Аконтіт, 2007. 926 с. URL: www.library.univ.kiev.ua/ukr/elcat/new/result/title (дата звернення: 21.07.2021).
20. Корупція: теоретико-методологічні засади дослідження / В. І. Франчук, Ю. А. Комісарчук, В. Ю. Прокопенкота ін.; кер. авт. кол. доц. І. О. Ревак. Львів: ЛьвДУВС, 2011. 220 с.
21. Великий тлумачний словник сучасної української мови (з дод., допов. та CD) / уклад. і голов. ред. В. Т. Бусел. К.; Ірпінь: ВТФ «Перун», 2009. 1736 с.
22. Мельник М. І. Кримінологічні та кримінально-правові проблеми протидії корупції: автореф. дис. ... д-ра юрид. наук: 12.00.08 «Кримінальне право та кримінологія; кримінально-виконавче право». К., 2002. 31 с.

References

1. Harashchuk, V. M., Mukhtaiev, A. O. (2010). Aktualni problemy borotby z koruptsiieiu v Ukraini: monohrafiia [Actual problems of fight against corruption in Ukraine: monograph]. Kh.: Pravo. 144 s. [in Ukrainian].
2. Koruptsiia: teoretyko-metodolohichni zasady doslidzhennia [Corruption: theoretical and methodological principles of research] / Z. B. Zhyvko, M. O. Zhyvko, Yu. I. Kirzhetskyi, Yu. A. Komissarchuk ta in.; kerivnyk avt. kol. dots. I. O. Revak. Lviv: LvDUVS, 2011. 220 s. [in Ukrainian].
3. Mandybura, V. O. (2017). Koruptsiia: instytutsiina sutnist ta mekhanizmy podolannia [Corruption: institutional essence and mechanisms for overcoming]. K.: Parlamentske vydavnytstvo. 488 s. [in Ukrainian].
4. Melnyk, M. I. (2000). Khabarnytstvo: zahalna kharakterystyka, problemy kvalifikatsii, udoskonalennia zakonodavstva [Bribery: general characteristics, problems of qualification, improvement of legislation]. Kyiv: Parlamentske vyd-vo. 256 s. [in Ukrainian].
5. Nevmerzhytskyi, Ye. V. (2008). Koruptsiia v Ukraini: prychny, naslidky, mekhanizmy protydi: monohrafiia [Corruption in Ukraine: causes, consequences, mechanisms of counteraction: monograph]. K.: KNT. 368 s. [in Ukrainian].
6. Soloviov, V. M. (2012). Zapobihannia i protydiia koruptsii v derzhavnomu upravlinni Ukrainy: monohrafiia [Prevention and counteraction of corruption in public administration of Ukraine: monograph]. K.: In-t zakonodavstva VRU. 508 s. [in Ukrainian].

7. Burdin, V. M. (2010). *Osudnist ta neosudnist (kryminalno-pravove doslidzhennia) : monohrafiia* [Sanity and insanity (criminal law research) : monograph]. Lviv : Lviv. nats.un-t im. I. Franka. 780 s. [in Ukrainian].
8. Klepikova, O. V. (2019). *Pravova orhanizatsiia transportnoi systemy Ukrainy : monohrafiia* [Legal organization of the transport system of Ukraine : monograph]. K. : Vydavnytstvo Lira-K. 444 s. [in Ukrainian].
9. Pro zapobihannia koruptsii : Zakon Ukrainy vid 14 zhovtnia 2014 roku № 1700-7 [On Prevention of Corruption : Law of Ukraine]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18> (data zvernennia: 21.07.2021) [in Ukrainian].
10. Pro Natsionalne ahentstvo Ukrainy z pytan vyavlennia, rozshuku ta upravlinnia aktyvamy, oderzhanymy vid koruptsiinykh ta inshykh zlochyniv : Zakon Ukrainy vid 10 lystopada 2015 roku № 772-8 [On the National Agency of Ukraine for Detection, Investigation and Management of Assets Obtained from Corruption and Other Crimes : Law of Ukraine]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/772-19> (data zvernennia: 21.07.2021) [in Ukrainian].
11. Pro Natsionalne antykoruptsiine biuro Ukrainy : Zakon Ukrainy vid 14 zhovtnia 2014 roku № 1698-7 [On the National Anti-Corruption Bureau of Ukraine : Law of Ukraine]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1698-18> (data zvernennia: 21.07.2021) [in Ukrainian].
12. Pro Derzhavne biuro rozsliduvan : Zakon Ukrainy vid 12 lystopada 2015 roku № 794-8 [On the State Bureau of Investigation : Law of Ukraine]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/794-19> (data zvernennia: 21.07.2021) [in Ukrainian].
13. Pro utvorennia Natsionalnogo ahentstva z pytan zapobihannia koruptsii : Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 18 bereznia 2015 r. № 118 [On the establishment of the National Agency for the Prevention of Corruption: Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/118-2015-%D0%BF> (data zvernennia: 21.07.2021) [in Ukrainian].
14. Nonik, V. V. (2019). *Doslidzhennia sutnosti ta traktuvannia poniattia «koruptsiia»: evoliutsiinyi aspekt* [Research of the essence and interpretation of the concept of «corruption»: evolutionary aspect]. *Investytsii: praktyka ta dosvid*. № 3. S. 99–105 [in Ukrainian].
15. Dmytriiev, Yu. (2016). *Otsinka koruptsiinykh ryzykiv u systemi derzhavnoho upravlinnia: poniattia ta zmist* [Assessment of corruption risks in the public administration system: concept and content]. *Efektivnist derzhavnoho upravlinnia*. Vyp. 1/2 (46/47). Ch. 1. S. 141–149 [in Ukrainian].
16. Neklesa, O. V., Sydorova, E. O., Paleshko, Ya. S. (2021). *Finansovyi kontrol yak instrument v podolanni koruptsiinykh proiaviv* [Financial control as a tool in overcoming corruption]. *Naukovyi visnyk Dnipropetrovskoho derzhavnoho universytetu vnutrishnikh sprav*. № 1. S. 326–331 [in Ukrainian].
17. Sanzharovets, V. M. (2012). *Koruptsiinyi delikt u konteksti hlobalizatsii nykh transformatsii* [Corruption tort in the context of globalization and transformation]. *Visnyk Natsionalnogo aviatsiynoho universytetu*. № 2. S. 80–84 [in Ukrainian].
18. Martynov, D. Yu., Obushna, N. I. (2020). *Fenomen koruptsii v systemi publichnoho upravlinnia: teoretychni aspekty naukovoho dyskursu. Derzhavne upravlinnia: udoskonalennia ta rozvytok*. № 8. URL: <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=1720> (data zvernennia: 21.07.2021) [in Ukrainian].
19. *Novyi tlumachnyi slovnyk ukrainskoi movy : u 3 t. : 200000 sl. / uklad. V. Yaremenko, O. Slipushko* [New explanatory dictionary of the Ukrainian language]. K. : Akonit, 2007. 926 s. URL: www.library.univ.kiev.ua/ukr/elcat/new/result/title (data zvernennia: 21.07.2021) [in Ukrainian].
20. *Koruptsiia: teoretyko-metodolohichni zasady doslidzhennia* [Corruption: theoretical and methodological principles of research] / V. I. Franchuk, Yu. A. Komissarchuk, V. Iu. Prokopenkota in., ker. avt. kol. dots. I. O. Revak. Lviv : LvDUVS, 2011. 220 s. [in Ukrainian].
21. *Velykyi tlumachnyi slovnyk suchasnoi ukrainskoi movy (z dod., dopov. ta SD)* [Large explanatory dictionary of the modern Ukrainian language] / uklad. i holov. red. V. T. Busel. K.; Irpin : VTF «Perun», 2009. 1736 s. [in Ukrainian].
22. Melnyk, M. I. (2002). *Kryminolohichni ta kryminalno-pravovi problemy protydii koruptsii* [Criminological and criminal law problems of anti-corruption] : avtoref. dys. ... d-ra yuryd. nauk : 12.00.08 «Kryminalne pravo ta kryminolohiia; kryminalno-vykonavche pravo». K. 31 s. [in Ukrainian].

Kadala Vitaliy,

PhD of Law, Associate Professor
(Donetsk State University of Internal Affairs, Kryvyi Rih)
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-6868-9487>

Guzenko Olena,

PhD of Economy, Associate Professor
(Donetsk State University of Internal Affairs, Kryvyi Rih)
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-4002-2629>

CORRUPTION COMPONENT IN RAILWAY TRANSPORT ACTIVITIES: ROLE SEGMENT AND CONCEPTUAL ASPECT

Domestic railway transport suffers from a number of problems that hinder its development. At the same time, the manifestations of corruption intensified, which resulted in the violation of the planned development plans for the future. As a rule, railway transport must function safely, combine the interests of the country with the interests of persons using transport services, promote competition, ensure equal access to its strategic infrastructure, as well as sustainable operation in a special period. However, every year the problems of transport industry development deepen, on the one hand, low level of fixed assets renewal, high level of rolling stock wear, low density of railways, low coefficient of electrification of railways, low speed of cargo delivery, technical and technological backwardness of infrastructure; on the other hand - a high level of transport capacity of GDP, transport services, low share of wages in the provided transportation service, air pollution and a high level of final energy consumption. Only these factors indicate the need for immediate implementation of measures that can ensure the reform of the system of organization of operation and management of the railway transport sector. One of the rather influential factors in slowing down the process of renewing the transport sector is corruption, which reduces cash flows for this type of work, as well as a certain level of imperfection of the legal framework, which should provide tools for anti-corruption actions. Studying the problem of corruption, scholars have drawn attention to different positions on the interpretation of it as a conceptual category. The research emphasizes the expediency and need to clarify the conceptual framework from the standpoint of corruption, which will allow politicians, scientists, top management of large, medium and small businesses operating in the railway sector to make decisions on a more substantive basis. Attention is drawn to the existing scientific positions on the interpretation of the definition of "corruption" with coverage of existing regulations aimed at overcoming it. The author's vision of the essential characteristic of the definitions "corruption in the field of railway transport" and "corruption event on the railway" is offered.

Key words: corruption; railway transport; transport branch; threat; corruption event; corruption crime; corruption segment.

Надіслано до редколегії 10.08.2021
Рекомендовано до публікації 13.08.2021